

Nøvn

Til minnis um Eirík Ó Þorvaldsson

24. februar 2012 andaðist Eiríkur Ó Þorvaldsson í Reykjavík eftir stutta, men svára sjúkralegu – 64 ára gamal. Við honum hevur før-oyskur landbúnaður mist ein av sínum bestu stuðlum og heitastu talsmonnum, og mjólkarvinnan hevur mist sjálvan høvdingin. Tey 34 árin, hann virkaði í Føroyum, bygdi hann Mjólkarvirkið – millum manna kent sum MBM – burtur úr ongum til eina av okkara størstu fyrirtøkum uppi á landi.

Eiríkur var føddur í Høfn í Íslandi í 1947. Faðir Eirík, sum andaðist í fyrraárið, var Þorvaldur Krøyer Þorgeirsson av Seyðisfirði, og móðirin, sum livir enn, er Sveinbjörg Eiríksdóttir, ættað úr Bæ í Lóni – ein lítil bygd tætt við Hornafjørðin, sum nú er avtoftað. Tá hon var tvey

ára gomul, flutti familjan í nýggju húsini Nýibær í Høfn, og í hesum húsunum vuku eisini Eiríkur og hansara systkin upp. Nógv er broytt, tí Nýibær eru hús nummar 26, sum vóru bygd í Høfn, og nú er íbúgvaratalið eini 2000.

Eiríkur var elstur av trimum systkjum. Bróðirin Þorgeir Guðjón og systirin Elín Kristjana búgva bæði í Høfn við sínum familjum. Tey vuku sum sagt upp í Høfn, har faðirin starvaðist á amerikansku herstöðini á Stokksnesi í Hornafirði sum verkstjóri hjá íslendingunum, sum starvaðust har. Tá hendan støðin bleiv niðurløgd, fór hann í starv hjá Ratsjárstofnun á Stokksnesi, har hann starvaðist, til hann fór frá við eftirløn.

Sum ungur arbeiddi

Eiríkur fyrst hjá Kaupfelag Austurskaftfellinga KASK, og síðani var hann eitt ár við verjuskipinum Óðinn. Um hetta mundið fann hann sær Rannvá Didriksen úr Vestmanna til konu, og tey fingudóttirina Annu, sum nú býr í Reykjavík. Hon eigur 12 ára gamla sonin Björgvin Annar og 5 ára gomlu dóttirina Rannva Björk.

Afturkomin av verjuskipinum fór hann at læra á Mjólkarvirkinum í Høfn, og haðani fluttu hann, Rannvá og Anna, til Danmarkar, tá Eiríkur fór á Dalum Mejeriskole á Fyn, har hann tók prógv sum meiaristur í 1969. Tá fluttu tey aftur til Íslands, har Eiríkur kom við í leiðsluna av Mjólkarvirkinum í Høfn. Fyrstu árin arbeiddi hann saman við gamla stjóranum við at byggja virkið av nýggjum, og tá hetta var liðugt í 1973, gjørdist Eiríkur stjóri.

Í 1977 stovnsettu føroyskir bóndur lutafelagið Mjólkarvirki Búnaðarmanna. Næsta stigið var at seta stjóra at byggja og reka virkið. Nevndin hevði fingið eygað á hendan unga, virkisfúsa íslendingin, sum við hepnari hond hevði roynt hetta at byggja eitt mjólkarvirki av nýggjum, og ein dagin Eiríkur og familjan eru og ferðast í Føroyum, eydnaðist at fáa hann á fund at hoyra, um hann var áhugaður í at gerast stjóri á nýstovnaða virkinum. Svarið var játtandi, og her byrjar søgan um størsta frambrot, sum er hent í føroyskari landbúnaðarvinnu.

Eiríkur flutti til Føroyar

við familjuni, og tey búsettust í Vestmanna. Fyrsta stóra takið var at fáa høli at virka í og at útvega útgerð. Tað eydnaðist at fáa hóskaði bygning í Hoyvík til keyps, og har húsast virkið enn, tó er víddin fleirfaldað síðani tá. Síðani skuldi útgerð fáast til vega, og Eiríkur legði dent á, at Mjólkarvirkið skuldi lúka øll góðskukrøv, sum vóru sett til mjólkarframleiðslu aðrastaðni, hóast hesi krøv ikki vóru hjá okkum tá. Hansara krøv til góðsku gjørdust fyrimyndin, tá almenni myndugleikin seinni gjørdi reglugerðir á hesum øki.

Eiríkur útvegaði tangabilar at flyta mjólkina við, og hann setti ikki bert krøv til framleiðsluna á virkinum, men eisini til handfaringina av mjólkini í fjósunum. Eitt krav, sum tá var heilt nýtt og ókent hjá føroyskum mjólkarframleiðarum var, at mjólkir skuldi kølast niður í eini 2-3 stig frá fyrstu løtu. Frammanundan hevði onkur kølt mjólkina við vatnkølarum, men hetta var ikki nóg mikið. Fyri at undirstrika álvara í hesum kravi, fór virkið frá byrjan av at taka royndir av mjólkini til bakteriukanningar. Og var talið omanfyri ávíst mark, bleiv mjólkir annaðhvørt ikki heintað, ella bleiv hon stoytt burtur.

Hesi krøv fingudá sinnini í kók og settu Eirík í andglettin beinanvegin, men hann helt fast við sítt, at skuldi virkinum vera lív lagað, mátti góðskan setast í hásaeti. Og hann visti eisini av royndum, at hesi krøv vóru ikki órímligari, enn at

tey væl kundu eftirlíkast, um bert viljin og hugurin at fremja í verki var til staðar. Og hann fekk rætt, tí eftir stuttari tíð var at kalla øll mjólkir í fyrsta flokki, og atfinningarnar fánaðu burtur. Ein onnur orsök til, at góðskan batnaði so skjótt var, at umframt at seta krøv, tók Eiríkur stig til at útvega mjólkarframleiðarunum kølitangar til mjólkina.

Mjólkarvirkið kom væl í gongd, og bæði mjólkarframleiðarar og -brúkarar tóku tað til sín. Tá framleiðslan byrjaði, framleiddi mjólkarvirkið tvey vørusløg - vanligu mjólk og róma, men skjótt var eisini farið undir at framleiða súrgaða mjólk og jogurt, og so við og við komu nýggjar framleiðslur aftrat, og í dag telur úrvalið eini 50 ymisk vørusløg. Hesar vørunar smæðast ikki burtur millum tey stóru, tí vørur hjá Mjólkarvirkinum hava fleiri ferðir fingið heiðursløn fyri góðsku á meiarímessum í Danmark.

Sum fráleið komu ynskir frá limunum um, at mjólkarvirkið skuldi átaka sær ymiskar aðrar tænastur, sum vóru knýttar at mjólkarframleiðsluni á gørdunum. Eitt tað fyrsta av hesum slag var, at mjólkarvirkið fór at selja mjólkimaskinur og at hava regluligt eftirsýn við teimum úti í fjósunum. Slíkt eftirsýn er ein neyðugur liður í mjólkarframleiðsluni fyri at tryggja góðskuna.

Seinni fór virkið undir at selja fóður og eisini maskinur og aðrar brúkslutir til sínar limir og onnur, og harumframt at veita limunum ráðgeving í spurningum viðvíkjandi fóðring o.ø. Eisini bygdu tey verkstað til umvælingar av maskinum. Nú virkseimið var víðkað til so nógv annað enn mjólk, skifti virkið navn til Meginfelag Búnaðarmanna, við stytta heitinum MBM, sum hvørt mansbarn í Føroyum kennir.

Hesi árin hava boð verið eftir Eiríki til ymiskar uppgávur. Hann sat í nevndini, sum í nítíárunum arbeiddi við at nútímansgera føroysku landbúnaðarlóggávuna. Har komu hansara vitan um íslendskan landbúnað og kunnleiki til íslendsk viðurskifti væl við. Nógv av arbeidonum, sum hendan nevndin avrikaði, var tikið

til eftirtektar, tá nýggja lógin um landsjørð bleiv samtykt fyri nøkrum árum síðani.

Eiríkur hevði eisini onnur álitisstørv. Hann var nevndarlimur í Ídnaðarfelagnum í eini 6 ár, sat í nevndini í Kemilux í 6 ár, og eitt skifti sat hann eisini í nevndini hjá Restorrfis Bryggjaríi. Hann var iðin limur í Kiwanis, har hann eisini var forseti eitt skifti. Í heimshøpi eru Føroyar og Ísland saman í Kiwanis, og Eiríkur var ofta góður í ráðum, tá samskiftast skuldi við Ísland.

Eiríkur kravdi nógv av sínum starvsfólki, men samstundis sum hann setti krøv, hevði hann hesi góðu evnini til at lata fólk arbeiða sjálvstøðugt og at geva hvørjum einstøkum ábyrgd. Hansara leiðsluevnir síggjast aftur í, at fólk stóðast óvanliga væl á MBM, og har eru fleiri starvsfólk, sum hava arbeitt í meira enn tríati ár, tvs., næstan alla ta tíð, sum Eiríki untist at vera har.

Nú sjúkan versnaði, og Eiríkur visti hvønn veg tað bar, læt hann síni kæru vita, at hann ynskti at verða jarðaður í Føroyum, har hann hevur virkað síni bestu ár, og 3. mars fekk hann eina tignarlíga jarðarferð úr Vestmanna kirkju, haðani stórir skari fylgdi honum til seinasta hvíldarstaðið á fold.

Við djúpastu samkenslu við Rannvá, Annu, abbaðørnunum, mammu og systkjum, eru hesi fátæku orð skrivaði til minnis um Eirík Þorvaldsson. Tit hava mist so nógv, men veri tað tykkum til ugga í sorgini og sakninum, at vit eru mong, sum við virðing og takksemi fegnast um avrikini hjá Eiríki, sum so nógv hava fingið ágóðan av.

MBM við Vegin Langa í Hoyvík er hansara lívsverk og stendur sum ein minnisvarði, sum hann sjálvur hevur reist – minnisvarðin um Eirík og hansara avrik.

Rólvur Djurhuus

TØKK

ØHjartaliga tøkk fyri sýnda samkenslu tá kæra móðir, vermóðir, omma og langomma okkara

Karin Hansen
Sørvági

doyði og varð jarðað.

Tøkk til prest, kirkjutænarar og sangarar.
Tøkk fyri vakran solosang og

øll tit, sum hjálptu til við ervið. Tøkk fyri kransar, blómur og gávur til sjómansmissiónina.

Ein hjartalig tøkk til starvsfólki á Sýnuni, sum góðu henni hjartagóða

umsorgan. Vit hava nógv at takka tykkum fyri.

Jón, Kim, Vivi og Sigrun við familju